

**Кафедра аграрного, земельного та екологічного
права ім. акад. В. З. Янчука**

д.ю.н, проф. В.М. Єрмоленко

Розробники: д.ю.н., проф. Гафурова Олена Вікторівна,
к.ю.н, доц. Новак Тамара Сергіївна

КИЇВ-2019

1. Опис навчальної дисципліни

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	242 Туризм	
Освітній ступінь	бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	----	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» є набуття студентами теоретичних знань щодо основних категорій та понять правового регулювання туристичної діяльності, оволодіння практичними навичками щодо застосування юридичних інструментів здійснення туристичної діяльності.

Предметом вивчення дисципліни є сукупність правовідносин, що виникають у сфері туристичної діяльності.

Завданням вивчення дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- особливостей правового забезпечення туристичної діяльності за законодавством України;
- міжнародно-правового регулювання туристичної діяльності;
- визначення організаційно-правових вимог щодо здійснення туристичної діяльності;
- правового регулювання безпеки туризму;
- юридичної відповідальності за порушення законодавства про туризм.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти компетентностями:

загальними:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК3. Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності

ЗК4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК5. Соціальна відповідальність та екологічність мислення

ЗК6. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел

ЗК7. Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань

ЗК8. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій

ЗК9. Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною (ними) мовою (мовами)

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії, уміння працювати автономно та в команді

ЗК13. Здатність планувати час та управляти ним

ЗК14. Уміння дотримуватись норм здорового способу життя та впроваджувати їх у особистій та професійній діяльності

фаховими:

ФК1. Знання та розуміння предметної області своєї професії

ФК2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці

ФК3. Здатність захищати законні права та інтереси суб'єктів індустрії туризму

ФК4. Здатність аналізувати правові засади діяльності суб'єктів індустрії туризму

ФК5. Розуміння сучасних тенденцій правового регулювання розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

ФК6. Розуміння правових засад організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

ФК7. Здатність розробляти передбачені законодавством документи для просування, реалізації та організації споживання туристичного продукту

ФК8. Розуміння законодавчо встановлених принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії

ФК9. Здатність розробляти передбачені законодавством документи для забезпечення безпеки туристів

ФК10. Здатність складати основні види договорів, які укладаються у сфері туризму.

ФК11. Здатність надавати консультації з питань правового забезпечення туристичної діяльності

ФК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу

ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації

ФК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, особливостей правового регулювання відповідних відносин, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

ФК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

ФК16. Уміння працювати з документацією суб'єктів туристичного бізнесу

Програмні результати навчання:

Знання:

1. Основних положень законодавчих актів як джерел правового регулювання туристичної діяльності.

2. Основних положень підзаконних нормативно-правових актів як джерел правового регулювання туристичної діяльності.

3. Змісту основних міжнародно-правових актів як джерел правового регулювання туристичної діяльності.

4. Правового статусу міжнародних туристичних організацій.

5. Поняття та змісту державного регулювання туризму в Україні.

6. Змісту базових правових категорій та понять із організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг.

7. Організаційно-правових вимог до здійснення туристичної діяльності

8. Порядку організації безпеки туризму згідно нормативних вимог.

9. Особливостей цивільно-правового регулювання туристичної діяльності.

Уміння:

1. Аналізувати положення нормативних актів у сфері туристичної діяльності.

2. Застосовувати отримані знання щодо правового регулювання туристичної діяльності при здійсненні практичної діяльності: при організації туристичного бізнесу, в договірних відносинах, відносинах із органами державної влади тощо.

3. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

4. Виявляти проблемні ситуації в правовому забезпеченні туристичного обслуговування і пропонувати шляхи їх розв'язання.

5. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

6. Надавати характеристику юридичним фактам у сфері правовідносин туристичної діяльності.

7. Складати передбачені законодавством договори у сфері забезпечення туристичної діяльності.

8. Демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.

9. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

10. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття

11. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

12. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Загальна характеристика правових засад туристичної діяльності»

Тема лекційного заняття 1. Джерела правового регулювання туристичної діяльності

Основні підходи до визначення джерел права. Види джерел права. Правовий звичай, правовий прецедент, нормативно-правовий договір.

Нормативно-правові акти. Структура законодавства у сфері правового регулювання туристичної діяльності.

Галузеве законодавство та його роль в регулюванні туристичної діяльності.

Функції правового регулювання туристичної діяльності.

Тема лекційного заняття 2. Конституція України та Закони України як джерела правового регулювання туристичної діяльності

Конституційні засади правового регулювання туристичної діяльності.

Роль цивільного, господарського, екологічного, земельного, податкового, трудового, адміністративного та кримінального законодавства в регулюванні туристичної діяльності.

Закон України «Про туризм» як спеціальний нормативно-правовий акт. Еволюція правового регулювання туристичної діяльності в Україні. Структура та сфера дії Закону України «Про туризм».

Тема лекційного заняття 3. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності

Значення підзаконних нормативно-правових актів у сфері правового регулювання туристичної діяльності в Україні.

Нормативно-правові акти, що встановлюють вимоги при здійсненні туристичної діяльності спеціальними господарюючими суб'єктами у туристичній сфері.

Нормативно-правові акти, що встановлюють вимоги щодо організації туристичних подорожей дітей та молоді.

Нормативно-правові акти, що встановлюють вимоги у готельній сфері.

Нормативно-правові акти, що встановлюють вимоги та гарантії безпеки при здійсненні туристичної діяльності.

Нормативно-правові акти, що визначають правові засади державної підтримки туристичної сфери та спортивної інфраструктури.

Тема лекційного заняття 4. Міжнародно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності

Поняття та ознаки міжнародно-правових актів. Види міжнародно-правових актів.

Основні міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності. Манільська декларація зі світового туризму. Документ Акапулько. Хартія туризму. Кодекс туриста. Гаазька декларація з туризму.

Світовий досвід законодавчого забезпечення туристичної діяльності.

Міжнародно-правові стандарти здійснення туристичної діяльності. Шенгенські угоди.

Тема лекційного заняття 5. Правовий статус міжнародних туристичних організацій

Поняття та види міжнародних туристичних організацій.

Організація Об'єднаних Націй (ООН) та Всесвітня туристична організація (ЮНВТО) як головні світові туристичні організації загального характеру. Правовий статус Всесвітньої ради з подорожей та туризму (World Travel & Tourism Council - WTTC), Міжнародного туристичного альянсу (International Touring Alliance - AIT), Міжнародної асоціації наукових експертів з туризму (International Association of Scientific Experts in Tourism - Aiest).

Світові туристичні організації галузевого характеру. Регіональні туристичні організації загального та галузевого характеру.

Спеціалізовані та особливі міжнародні туристичні організації.

Тема лекційного заняття 6. Державне регулювання туризму в Україні

Моделі державного регулювання розвитку туризму: державна, партнерська, автономна.

Основні способи та цілі державного регулювання в галузі туризму в Україні. Становлення системи державного регулювання розвитку туризму.

Основні пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму в Україні.

Програми розвитку туризму в Україні. Державна цільова соціальна програма розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури у 2011-2022 роках.

Візова політика України та Європейського Союзу.

Тема лекційного заняття 7. Юридична відповідальність за порушення законодавства про туризм

Поняття та види юридичної відповідальності за порушення законодавства про туризм.

Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сфері туристичної діяльності. Матеріальна відповідальність працівників туристичних підприємств: поняття, види, порядок та підстави накладення.

Поняття та підстави майнової відповідальності за порушення законодавства про туризм. Відшкодування збитків. Умови майнової відповідальності.

Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства про туризм. Повноваження державних органів, на які покладено розгляд справ про адміністративні і кримінальні правопорушення у сфері туризму. Поняття адміністративного проступку, адміністративного стягнення. Поняття злочину. Склад адміністративних проступків та злочинів у сфері туризму.

Змістовий модуль 2. «Правове регулювання організації та здійснення туристичної діяльності»

Тема лекційного заняття 8. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання

Поняття туристичної діяльності. Організаційні форми та види туризму. Внутрішній та міжнародний туризм.

Суб'єкти туристичної діяльності. Правовий статус туристичних агентів та туристичних операторів. Права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності. Права та обов'язки туристів та екскурсантів.

Професійна підготовка фахівців у галузі туризму.

Тема лекційного заняття 9. Туристичні формальності

Поняття, види та функції туристичних формальностей.

Паспортні та візові формальності. Паспорт громадянина України для виїзду за кордон. Проїзний документ дитини. Дипломатичний паспорт України. Службовий паспорт України. Посвідчення особи моряка. Нестандартні документи (Паспорт громадянина світу або «Паспорт Нансена», Паспорт Організації Об'єднаних Націй, Паспорт Ватикану та ін.). Імміграційна картка. Віза. Типи віз.

Митні та валютні формальності. Митний контроль. Порядок переміщення через кордон речей, тварин тощо. Порядок переміщення валюти (дорожніх чеків) і банківських металів через митний кордон України.

Санітарно-епідеміологічні формальності.

Тема лекційного заняття 10. Правове регулювання створення туристичних підприємств в Україні

Поняття та види підприємницької діяльності у сфері туризму. Організаційно-правові форми суб'єктів туристичного бізнесу.

Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб підприємців – суб'єктів туристичної діяльності.

Організаційні вимоги при здійсненні туристичної діяльності. Ліцензування туристичної діяльності. Стандартизація та сертифікація

туристичних послуг. Правове регулювання кадрового забезпечення діяльності туристичного підприємства.

Тема лекційного заняття 11. Договірні відносини при здійсненні туристичної діяльності

Поняття договірних відносин туристичного оператора з постачальниками послуг та агентами. Договори оренди готелю, купівлі блоку місць, бронювання, комісії. Договори на транспортне обслуговування туристів. Агентський договір.

Поняття договірних відносин між туристичним підприємством та споживачами туристичних послуг. Договір на туристичне обслуговування: поняття, зміст, порядок укладення, зміна, розірвання та припинення. Договір на екскурсійне обслуговування. Договір на готельне обслуговування. Ваучер як форма письмового договору на туристичне або екскурсійне обслуговування.

Тема лекційного заняття 12. Правове забезпечення безпеки в туризмі

Безпека в галузі туризму. Правила проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України. Вимоги безпеки під час надання туристичних послуг з підвищеним ризиком.

Страховання у сфері туристичної діяльності. Договір страхування. Страхові ризики. Франшиза. Страхова сума і страхове відшкодування.

Обов'язкові види страхування туристів (медичне та від нещасного випадку). Добровільні види страхування туристів.

Тема лекційного заняття 13. Особливості правового регулювання окремих видів туризму

Правове регулювання дитячого, молодіжного та сімейного туризму. Особливості правового регулювання туризму для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю.

Правове забезпечення культурно-пізнавального та лікувально-оздоровчого туризму.

Особливості здійснення спортивного, підводного, гірського, пригодницького та автомобільного туризму.

Правове регулювання мисливського туризму.

Особливості екологічного та сільського туризму.

Тема лекційного заняття 14. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності у сфері туризму

Поняття та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності у сфері туризму.

Принципи зовнішньоекономічної діяльності у сфері туризму.

Правове забезпечення договірних відносин в туризмі на міжнародному рівні. Франчайзинг як форма міжнародного туристичного бізнесу.

Специфіка укладання договорів з іноземним туристичним підприємством.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. «Загальна характеристика правових засад туристичної діяльності»						
Тема 1. Джерела правового регулювання туристичної діяльності	10	2	2			6
Тема 2. Конституція України та Закони України як джерела правового регулювання туристичної діяльності	10	2	2			6
Тема 3. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності	10	2	2			6
Тема 4. Міжнародно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності	11	2	2			7
Тема 5. Правовий статус міжнародних туристичних організацій	13	3	3			7
Тема 6. Державне регулювання туризму в Україні	10	2	2			6
Тема 7. Юридична відповідальність за порушення законодавства про туризм	11	2	2			7
Разом за змістовим модулем 1	75	15	15			45
Змістовий модуль 2. «Правове регулювання організації та здійснення туристичної діяльності»						
Тема 8. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання	10	2	2			6
Тема 9. Туристичні формальності	11	2	2			7
Тема 10. Правове регулювання створення туристичних підприємств в Україні	13	3	3			7
Тема 11. Договірні відносини при здійсненні туристичної діяльності	11	2	2			7
Тема 12. Правове забезпечення безпеки в туризмі	10	2	2			6
Тема 13. Особливості правового регулювання окремих видів туризму	10	2	2			6
Тема 14. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності у сфері туризму	10	2	2			6
Разом за змістовим модулем 2	75	15	15			45
Усього годин	150	30	30			90

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Джерела правового регулювання туристичної діяльності	2
2	Конституція України та Закони України як джерела правового регулювання туристичної діяльності	2
3	Підзаконні нормативно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності	2
4	Міжнародно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності	2
5	Правовий статус міжнародних туристичних організацій	3
6	Державне регулювання туризму в Україні	2
7	Юридична відповідальність за порушення законодавства про туризм	2
8	Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання	2
9	Туристичні формальності	2
10	Правове регулювання створення туристичних підприємств в Україні	3
11	Договірні відносини при здійсненні туристичної діяльності	2
12	Правове забезпечення безпеки в туризмі	2
13	Особливості правового регулювання окремих видів туризму	2
14	Правове регулювання зовнішньо-економічної діяльності у сфері туризму	2
	Всього	30

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Види самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	
1	2	3	
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика правових засад туристичної діяльності			
1	Вивчення лекційного матеріалу Тема 1. Джерела правового регулювання туристичної діяльності Самостійне опрацювання питань лекцій: Поняття та види джерел права. Нормативно-правові акти. Структура законодавства у сфері правового регулювання туристичної діяльності. Галузеве законодавство та його роль в регулюванні туристичної діяльності.	6	
	Практичне заняття 1. Підготовка теоретичної частини практичного заняття		
	Домашнє завдання. Підготовка доповіді за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
2	Вивчення лекційного матеріалу Тема 2. Конституція України та Закони України як джерела правового регулювання туристичної діяльності Самостійне опрацювання питань лекцій: Конституційні засади	6	

	правового регулювання туристичної діяльності. Цивільний, Господарський, Податковий кодекси, КЗпП, КУпАП та кримінальний кодекс як джерела правового регулювання туристичної діяльності. Закони України як джерела правового регулювання туристичної діяльності		
	Практичне заняття 2. Підготовка теоретичної частини практичного заняття		
	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
3	Вивчення лекційного матеріалу Тема 3. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності Самостійне опрацювання питань лекції: Поняття та види підзаконних нормативних актів. Акти КМУ, міністерств та відомств як джерела правового регулювання туристичної діяльності. Акти місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Локальні нормативні акти туристичних підприємств.	6	
	Практичне заняття 3. Підготовка теоретичної частини практичного заняття		
	Домашнє завдання. Підготовка реферату за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
4	Вивчення лекційного матеріалу Тема 4. Міжнародно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності Самостійне опрацювання питань лекції: Поняття та ознаки міжнародно-правових актів. Основні міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності. Кодекс туриста. Хартія туризму. Загальна резолюція розвитку туризму. Глобальний етичний кодекс туризму.	7	
	Практичне заняття 4. Підготовка теоретичної частини практичного заняття.		
	Домашнє завдання. Підготовка доповіді за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
5	Вивчення лекційного матеріалу Тема 5. Правовий статус міжнародних туристичних організацій Самостійне опрацювання питань лекції: Правовий статус Всесвітньої ради з подорожей та туризму, Міжнародного туристичного альянсу, Міжнародної асоціації наукових експертів з туризму, Всесвітньої федерації туристичних агентств, Всесвітньої федерації асоціацій туристичних агентств, Міжнародної федерації інформаційних технологій та туризму, Міжнародного співтовариство викладачів туристичних дисциплін, Асоціації досліджень подорожей та туризму.	7	-
	Практичне заняття 5. Підготовка теоретичної частини практичного заняття.		
	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		

6	Вивчення лекційного матеріалу Тема 6. Державне регулювання туризму в Україні Самостійне опрацювання питань лекції: Принципи і цілі державного регулювання туристичної діяльності в Україні, повноваження державних органів регулювання туризму в Україні. Регіональні програми розвитку туризму	6	-
	Практичне заняття 6. Підготовка теоретичної частини практичного заняття.		
	Домашнє завдання. Підготовка доповіді за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
7	Вивчення лекційного матеріалу Тема 7. Юридична відповідальність за порушення законодавства про туризм Самостійне опрацювання питань лекції: Відповідальність за незаконне використання категорії об'єкта туристичної інфраструктури. Органи, уповноважені розглядати справи про правопорушення у сфері туризму. Порядок накладення та стягнення штрафів у сфері туризму. Оскарження рішень у справах про правопорушення у сфері туризму.	7	-
	Практичне заняття 7. Підготовка теоретичної частини практичного заняття.		
	Домашнє завдання. Підготовка узагальнення судової практики за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
	Підготовка до модульної контрольної роботи		
Змістовний модуль 2. Правове регулювання організації та здійснення туристичної діяльності			
8	Вивчення лекційного матеріалу Тема 8. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання Самостійне опрацювання питань лекції: Поняття міжнародного та внутрішнього туризму. Їх види. Особливості правового статусу фізичних осіб, які здійснюють туристичний супровід. Професійна підготовка фахівців у галузі туризму.	6	-
	Практичне заняття 8. Підготовка теоретичної частини практичного заняття.		
	Домашнє завдання. Підготовка доповіді за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
9	Вивчення лекційного матеріалу Тема 9. Туристичні формальності Самостійне опрацювання питань лекції: Історія встановлення туристичних формальностей. Способи державного регулювання формальностей у сфері туризму. Поліцейські формальності. Міжнародний досвід розробки заходів безпеки і захисту туристів	7	
	Практичне заняття 9. Підготовка теоретичної частини практичного заняття		
	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
10	Вивчення лекційного матеріалу	7	

	Тема 10. Правове регулювання створення туристичних підприємств в Україні Самостійне опрацювання питань лекцій: Організаційно-правові форми туристичного бізнесу. Основні етапи створення туристичного підприємства у формі акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю. Умови здійснення підприємницької діяльності в туризмі.		
	Практичне заняття 10. Підготовка теоретичної частини практичного заняття		
	Домашнє завдання. Розв'язування ситуаційних задач. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
11	Вивчення лекційного матеріалу Тема 11. Договірні відносини при здійсненні туристичної діяльності Самостійне опрацювання питань лекцій: Угоди між туроператором та готельним підприємством. Угоди між туроператором та авіакомпанією, залізничною компанією. Угоди на автотранспортне обслуговування. Угоди між туроператором та турагентом.	7	
	Практичне заняття 11. Підготовка теоретичної частини практичного заняття. Вивчення текстів лекцій.		
	Домашнє завдання. Підготовка проектів договорів за темою практичного заняття.		
12	Вивчення лекційного матеріалу Тема 12. Правове забезпечення безпеки в туризмі Самостійне опрацювання питань лекцій: Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення безпеки у галузі туризму. Безпека міжнародного туризму. Безпека туристів на транспорті, у рекреаційному маршрутному туризмі.	6	
	Практичне заняття 12. Підготовка теоретичної частини практичного заняття.		
	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
13	Вивчення лекційного матеріалу Тема 13. Особливості правового регулювання окремих видів туризму Самостійне опрацювання питань лекцій: Правові основи здійснення морських круїзів. Договірні зобов'язання на морському транспорті. Порядок здійснення річкових круїзів. Відповідальність організаторів круїзу. Європейський досвід правового регламентування розвитку сільського туризму.	6	
	Практичне заняття 13. Підготовка теоретичної частини практичного заняття. Вивчення текстів лекцій.		
	Домашнє завдання. Підготовка реферату за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
14	Вивчення лекційного матеріалу Тема 14. Правове регулювання зовнішньо-економічної діяльності у сфері туризму Самостійне опрацювання питань лекцій: Організаційно-правові	6	

	умови зовнішньо-економічної діяльності туристичних підприємств. Чинники зовнішньо-економічної діяльності туристичних підприємств. Правове регулювання франчайзингу як форми міжнародного туристичного бізнесу.		
	Практичне заняття 14. Підготовка теоретичної частини практичного заняття.		
	Домашнє завдання. Підготовка доповіді за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
15	Підготовка до модульної контрольної роботи		
	Підготовка до екзамену		
	Разом	90	

7. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності»:

- 1) в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація);
- 2) в аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні);
- 3) в аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача;
- 4) в аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові бали за реферати, статті, тези);
- 5) в аспекті самостійної діяльності: навчальний модуль: питання типу «есе»; вибіркові тести.

8. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» є лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, рефератів, виконання індивідуальних практичних завдань та іспит за період вивчення дисципліни.

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

При вивченні навчальної дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Рубіжний модульний контроль – це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни змістового модуля. Рубіжний модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Частота проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру.

Семестровий контроль з дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з **«Положенням про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України».**

Самоконтроль при вивченні дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу. З цією метою у робочій програмі навчальної дисципліни передбачаються питання для самоконтролю.

Основними формами контролю знань студентів є контроль на лекції, на практичних заняттях, у позааудиторний час, на консультаціях і екзамені.

Контроль на лекції проводиться як вибірково (усне опитування студентів) так із застосуванням тестів (за раніше викладеним матеріалом).

Поточний контроль на лекції покликаний привчити студентів до систематичної проробки пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття студентів розділи з наступним роз'ясненням їх.

Контроль у позааудиторний час.

1. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури.
2. Перевірка і оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно пророблюється.

3. Індивідуальна співбесіда зі студентом на консультаціях.

Консультації. Мета консультацій - допомогти студентам розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких студенти самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість проконтролювати знання студентів, скласти правильне уявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

Екзамен. Підсумкова форма контролю знань студентів. Стандартизований контроль знань поєднання тестового контролю та відкритих питань з наступною співбесідою.

**9. Розподіл балів за окремими елементами змістових модулів та методи поточного контролю успішності навчальної роботи студентів
(форма підсумкового контролю – екзамен)**

№ зміс- тового модул я	Елементи змістового модуля	Кількість балів		Поточний контроль навчальної роботи студентів	
		міні- мальн а	макси - мальн а	методи контролю	тиждень семестру
Модуль 1					
1.	Лекційний курс (7 тем лекцій)	18	30	Письмова модульна робота	1-8
	Практичне заняття 1. Джерела правового регулювання туристичної діяльності	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	1
	Практичне заняття 2. Конституція України та Закони України як джерела правового регулювання туристичної діяльності	6	10	Обговорення, виступи з доповідями	2
	Практичне заняття 3. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	3-4
	Практичне заняття 4. Міжнародно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	5

	Практичне заняття 5. Правовий статус міжнародних туристичних організацій	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	6
	Практичне заняття 6. Державне регулювання туризму в Україні	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	7
	Практичне заняття 7. Юридична відповідальність за порушення законодавства про туризм	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	8
	Всього балів по змістовному модулю	60	100		
Модуль 2					
2.	Лекційний курс (7 тем лекцій)	18	30	Письмова модульна робота	9-15
	Практичне заняття 8. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	9
	Практичне заняття 9. Туристичні формальності	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	10
	Практичне заняття 10. Правове регулювання створення туристичних підприємств в Україні	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	11
	Практичне заняття 11. Договірні відносини при здійсненні туристичної діяльності	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	12
	Практичне заняття 12. Правове забезпечення безпеки в туризмі	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	13
	Практичне заняття 13. Особливості правового регулювання окремих видів туризму	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	14
	Практичне заняття 14. Правове регулювання зовнішньо-економічної діяльності у сфері туризму	6	10	Опитування, обговорення, виступи з доповідями	15
	Всього балів по змістовному модулю	60	100		
	Рейтинг студента з навчальної дисципліни	42	70		
	Екзамен	18	30		
	Загальна кількість балів	60	100		

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи $R_{НР}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$	Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$	Підсумкова атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про кредитно-модульну систему навчання в НУБіП України», затвердженого ректором університету 27.02.2019 р., рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{ДИС}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{ДИС} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{ШТР}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{ДР} - R_{ШТР}.$$

Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$ додається до $R_{НР}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{НР}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

2. Згідно із зазначеним Положенням **підготовка і захист курсового проекту (роботи)** оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

10. Методичне забезпечення

1. Гафурова О. В. Правове регулювання туристичної діяльності: методичні вказівки для вивчення дисципліни. К.: Видавничий центр НУБіП України, 2019. 56 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Бурдейна А.В. Поїздки за кордон: працевлаштування, туризм, візові документи. К.: Видавець Фурса С.Я., 2006. 72 с.
2. Ващишин М. Я. Правове регулювання туристичної діяльності: навчальний посібник. Л., 2014. 168 с.
3. Гнатюк М.Р. Закон України «Про туризм»: постатейний коментар. К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2006. 197 с.
4. Державне регулювання та управління регіональним розвитком туризму: навч.посібник. За ред. Н.Д.Свірідова. Луганськ, 2009. 120 с.
5. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури, 2015. 272 с.
6. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. К.: Знання, 2008. 661 с.
7. Матвієнко А.Т., Приячук І.В., Лесик М.А., Андрейцев В.В. Науково-практичний коментар до Закону України «Про туризм». К.: Науково-дослідний інститут туризму та курортів, 2006. 212 с.
8. Перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні: Монографія. За заг. ред. М. Х. Шершуна. Громадська організація «Рівненський центр маркетингових досліджень». Рівне: Видавець Олег Зень, 2016. 346 с.
9. Селецький С.І. Правове регулювання туризму в Україні : навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2012. 186 с.

Допоміжна

1. Біль М. М. Механізм державного управління туристичною галуззю (регіональний аспект): наук. розроб. М. Біль, Г. Третяк, О. Крайник ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Львів. регіон. ін-т держ. упр., Каф. екон. політики і фінансів. К.: НАДУ, 2009. 40 с.
2. Вахмистров В. П. Правовое обеспечение туризма: учеб. пособие по дисциплине специализации спец. «Менеджмент организации». СПб.: Издательство Михайлова В.А., 2005. 286 с.
3. Гнедик Є. Суб'єкти лікувального туризму та їх господарсько-правова характеристика. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 1. С. 45-49.
4. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навч. посібник. Донецьк: Східний видавничий дім, 2008. 180 с.

5. Дутчак С. В. Управління регіональним розвитком туризму: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2011. 135 с.
6. Козловський Є. В. Форми та методи державного регулювання туристичної діяльності. Web of Scholar. 6(24), Vol.7. С. 12-17.
7. Корпоративне управління в туризмі: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. І. Л. Сазонець, В. О. Ткач, В. М. Зайцева, О. С. Камушков; Запоріж. нац. техн. ун-т. Запоріжжя: 2011. 222 с.
8. Михайліченко Г. І. Інноваційний розвиток туризму: монографія. Київський національний торговельно-економічний ун-т. К.: КНТЕУ, 2012. 607 с.
9. Поклонський Ф. Ю., Панасюк К. А. Теоретичні та практичні аспекти управління розвитком малого підприємства сфери туризму: монографія. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Донецьк: ДонНУЕТ, 2013. 207 с.

Нормативні акти

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року
2. Державна цільова соціальна програма розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури у 2011-2022 роках, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 2011 р. №707
3. Закон України «Про захист прав споживачів» від 1 грудня 2005 року
4. Закон України «Про курорти» від 5 жовтня 2000 року
5. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року
6. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року
7. Закон України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» від 21 січня 1994 року
8. Закон України «Про страхування» від 7 березня 1996 року
9. Закон України «Про туризм» від 18 листопада 2003 року
10. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року
11. Інструкція про порядок оформлення ваучера на надання туристичних послуг та його використання, затверджено наказом Державної туристичної адміністрації України від 6 червня 2005 р. №50
12. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року
13. Конституція України від 28 червня 1996 року
14. Ліцензійні умови провадження туроператорської діяльності, затверджено наказом Міністерства інфраструктури України від 10 липня 2013 р. № 465
15. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року
16. Порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. №297

17. Порядок організації виїзду дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2005 р. №1251

18. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджено наказом Державної туристичної адміністрації України від 16 березня 2004 р. №19

19. Правила проведення туристичних подорожей з учнівською та студентською молоддю України, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 24 березня 2006 р. №237

20. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2008 року «Про схвалення Стратегії розвитку туризму і курортів»

21. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року

Інформаційні ресурси

1. Портали, на яких у відкритому доступі розміщені підручники, закони і кодекси України та коментарі до них, а також інші матеріали:

- Економіко-правова бібліотека <https://www.pravo.vuzlib.su/>
- Електронна бібліотека князева <http://www.ebk.net.ua/index.htm>
- Мего-Інфо - Юридичний портал №1 <http://mego.info/>
- Правознавець. Електронна бібліотека юридичної літератури <http://www.pravознаvec.com.ua/>
- Юридичний портал <https://codex.at.ua/>

2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>

3. Веб-портал органів виконавчої влади України www.kmu.gov.ua

4. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

5. Сайт Національної парламентської бібліотеки України <http://nplu.org/>

6. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України <http://www.gntb.gov.ua/ua/>

7. Сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

8. Сайт Міністерства енергетики та захисту довкілля України <https://menr.gov.ua/>

9. Сайт Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні <https://www.greentour.com.ua/>

10. Сайт Всесвітньої ради з туризму та подорожей (WTTC) <https://www.wttc.org/>

11. Сайт Всесвітньої туристичної організації <http://www.unwto.org/ru>